

УДК 78.036KALUSH(477)(045)

DOI <https://doi.org/10.32782/facs-2022-1-18>

Антоніна ЛЕНД'ЄЛ-СЯРКЕВИЧ

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва, Мукачівський державний університет, вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, Закарпатська обл., Україна, 89600

ORCID: 0000-0002-4735-1743

Консуела БУРМАН

провідний концертмейстер кафедри музичного мистецтва, Мукачівський державний університет, вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, Закарпатська обл., Україна, 89600

ORCID: 0000-0003-3879-7855

Мирослав ЕКМАН

концертмейстер кафедри музичного мистецтва, Мукачівський державний університет, вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, Закарпатська обл., Україна, 89600

концертмейстер Мукачівської дитячої школи мистецтв ім. С. Ф. Мартона, вул. Августина Штефана, 2, м. Мукачево, Закарпатська обл., Україна, 89600

ORCID: 0000-0001-8924-907X

Бібліографічний опис статті: Ленд'єл-Сяркевич, А., Бурман, К., Екман, М. (2022). «KALUSH» – Rap-колектив на етапі розвитку національного молодіжного хіп-хоп напрямку в українській сучасній музиці. *Fine Art and Culture Studies*, 1, 126–134, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2022-1-18>

«KALUSH» – RAP-КОЛЕКТИВ НА ЕТАПІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО МОЛОДІЖНОГО ХІП-ХОП НАПРЯМКУ В УКРАЇНСЬКІЙ СУЧАСНІЙ МУЗИЦІ

Мета статті – проаналізувати розвиток молодіжного хіп-хоп напрямку в українській сучасній музиці в рамках творчої діяльності реп-колективу «KALUSH» в музикознавчій та виконавсько-естрадній ретроспективі в умовах поширення трансформаційних тенденцій та пропаганди якісної реп-культури. Розкрити значення використання автентики та національних фольклорних традицій в інтеграції з електронною музикою в хіп-хоп молодіжного напрямку у естрадній музиці України, сучасному шоу-бізнесі та масовій культурі. **Методологія дослідження** полягає в застосуванні компаративного, історико-логічного, аналітичного та мистецтвознавчого методів. Зазначений методологічний підхід дозволяє з'ясувати особливості Rap напрямку в мистецтві на етапі розбудови та розвитку хіп-хоп культури, зокрема молодіжної субкультури в рамках поширення трансформаційних процесів, які відбуваються в сучасній українській естрадній музиці та шоу-бізнесі. Розглянути впливові фактори гурту «KALUSH» на розвиток реп-музики у виконавській індустрії в рамках використання етно-фольклорних мотивів з електронною музикою в інтегрованій синергії. **Наукова новизна.** Вперше розкриваються основні елементи творчої діяльності гурту «KALUSH» відповідно до розвитку та поширення трансформаційних процесів у сучасному естрадному мистецтві та шоу-бізнесі. Використання інтеграційних етно-фольклорних витоків, українських фольклорних мотивів та електронної музики у рамках розвитку реп-культурної індустрії в шоу-бізнесі як синергетичного жанру молодіжного хіп-хоп напрямку. Помітний внесок колективу у піднесенні української реп-музики на вищій рівень молодіжної субкультури. **Висновки.** Відображення реалій та еволюції реп-музики в естрадному мистецтві перебуває в постійному пошуку нових обличчя, які здатні до оновлення напрямку реп-музики. Популяризація національних фольклорних рис, утвердження виконавського реп-колективу «KALUSH» на теренах сучасної української естрадної індустрії в умовах фундаменталізації, глобалізації та комерціалізації на музичному ринку сучасності є малодосліджуваним фактором та перебуває на етапі змін та трансформації.

Ключові слова: хіп-хоп, Rap, музична індустрія, гурт «KALUSH», Rap-музика, музична колаборація.

Antonina LENDIEL-SYARKEVICH

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Musical Arts, Mukachevo State University, 26 Uzhgorodska, Mukachevo, Ukraine, 89600
ORCID: 0000-0002-4735-1743*

Consuela BURMAN

*Leading Accompanist at the Department of Musical Arts, Mukachevo State University, 26 Uzhgorodska, Mukachevo, Ukraine, 89600
ORCID: 0000-0003-3879-7855*

Myroslav EKMAN

*Accompanist at the Department of Musical Arts, Mukachevo State University, 26 Uzhgorodska, Mukachevo, Ukraine, 89600 Accompanist of Mukachevo Children's School of Arts of S.F. Marton, 2 Augustyna Stefana, Mukachevo, Ukraine, 89600
ORCID: 0000-0001-8924-907X*

To cite this article: Lendiel-Syarkevich, A., Burman, K., Ekman, M. (2022). «KALUSH» – Rap-kolektyv na etapi rozvytku natsionalnoho molodizhnoho khip-khop napriamku v ukrainskii suchasni muzytsi. [«KALUSH» is a Rap group at the stage of development of the national youth hip-hop direction in Ukrainian modern music]. *Fine Art and Culture Studies*, 1, 126–134, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2022-1-18>

**«KALUSH» IS A RAP GROUP AT THE STAGE OF DEVELOPMENT
OF NATIONAL YOUTH HIP-HOP DIRECTION IN UKRAINIAN MODERN MUSIC**

*The aim of the article is to analyze the development of youth hip-hop direction in Ukrainian contemporary music within the creative activity of the rap group «KALUSH» in retrospective aspect of musicology and performance. There are discussed the conditions of transformational trends of spreading and promoting quality rap culture. The author has revealed the importance of using authenticity and national folklore traditions in integration with electronic music in hip-hop youth direction in pop music of Ukraine, modern show business and mass culture. There are used the **research methodology** of comparative, historical-logical, analytical and art methods. Such methodological approach allows the author to clarify the features of Rap in art at the stage of formation and development of hip-hop culture, including youth subculture in the spread of transformational processes taking place in modern Ukrainian pop music and show business. The author is considered the influential factors of the group «KALUSH» on the development of rap music of the performing industry and use of ethno-folk motifs with electronic music in the integrated synergy between the band and the audience. **Scientific novelty.** For the first time, the main elements of the creative activity of the KALUSH group are revealed in accordance with the development and spread of transformational processes in modern pop art and show business. There is described the use of integration ethno-folklore origins, Ukrainian folklore motifs and electronic music in the development of the rap-cultural industry in show business as a synergetic genre of youth hip-hop. The author is noticed the significant contribution of the group in raising Ukrainian rap music to a higher level of youth subculture. **Conclusions.** The reflection of the realities and evolution of rap music in pop art is been in constant search of new faces who are able to update the direction of rap music. The popularization of national folklore features, the establishment of the performing rap group «KALUSH» on the territory of the modern Ukrainian pop industry in the conditions of fundamentalization, globalization and commercialization in the modern music market hasn't been studied well and it is at the stage of change and transformation.*

Key words: hip-hop, Rap, music industry, KALUSH band, Rap music, music collaboration.

Сучасний музичний ринок та концертна-естрадна українська індустрія переживає період інноваційних викликів, творчих злетів, докорінних та рушійних змін, що позначається появою нових обличь, провадження творчої діяльності різноманітних оригінальних та неформатних виконавців, які вирізняються численними протилежностями, протестами та протиріччями. Патріотичний дух українського музичного мистецтва, естрадні здобутки сучасних виконавців

підтверджуються створенням багаточисельних композицій з авторським та самотутнім вираженням, що відкриває шлях до прихильності слухачько-глядацької аудиторії на звуково-цифрових платформах та на просторах інтернету.

В цей період відбувається широкий резонанс у поширенні нових стильових ознак в різноманітних синестезійних проявах, які зайняли чільне місце в сучасному українському естрадному мистецтві, перейнявши досвід та

надбання ліричної пісенності від світової популярної музики: поп, джаз, рок, фолк, хіп-хоп, R'n'B та інші. Зокрема, від періоду заборони поширення російськомовних виконавців на українській сцені від 2014 року, розпочалася переорієнтація українського шоу-бізнесу на створення національного музичного контенту для ротації композицій на сучасному українському радіо, телебаченні та міжнародних цифрово-звукових мейнстрімових платформах. Це сприяло позитивному виходу українських артистів на значно новий рівень розвитку їхньої творчої діяльності, репрезентуючи власний авторський оригінальний матеріал як неповторну індивідуальність, ставши якісним продуктом для творчої реалізації продюсерських центрів, національних і зарубіжних музичних лейблів.

Особливої популярності набуває використання фольклорних традицій у творчості виконавців української сучасної естради, пошуки інструментарію та автентичності, які надають композиціям яскравого національного забарвлення. Концертні програми, трансляції виступів українських артистів перетворюються на справжні шоу, які характеризуються вдало зрежисованими номерами та яскравими образами. Використання соцмереж Facebook, Instagram та Tik-Tok позитивно відбивається на популяризації творчості артистів серед молоді. Поряд з цим, з'являються виконавці та колективи, орієнтовані на т. зв. чистий андеграунд, який характеризується повноцінною відмовою від онлайн-ресурсів з метою популяризації власної творчості виключно на публіці of-line, що є абсолютним протестом проти цифровізації та діджиталізації у поширенні власної виконавської діяльності.

Враховуючи різножанровість сучасного українського естрадного мистецтва, хіп-хоп займає свою виконавську нішу в шоу-бізнесі та музичному ринку. Зокрема, поява нових імен та обличь в хіп-хоп напрямку, які створюють власні авторські композиції в стилі *Rap*, характеризується речитацією із використанням різноманітних бітів, loop-семплів та інструментарію електронної музики в їх інтегрованому вигляді. Серед них в останній період від 2010 року і до нині власну творчість транслюють такі виконавці – VovaZIL'Vova, Тулім, Міша Крупін, Артем Лоїк, Kurgan feat, Skofka, «KALUSH», BOTASHE, Сальто Назад, PANINI, Grebз,

Youra, STASIK, Alina Pash, T-Fest, 044 Rose та багато інших.

У статті зосереджено увагу на творчій діяльності Rap-гурту «KALUSH», який викликає інтерес та прихильність слухачів власною ідентифікацією українського коду, індивідуальною стилізацією та подачею композицій, популяризує та виводячи напрямок українського національного молодіжного хіп-хопу на новий рівень.

Актуальність дослідження зумовлена відсутністю відомостей у науковій літературі про розбудову та розвиток хіп-хоп мистецтва як жанру сучасної української музичної естради та шоу-бізнесу, зокрема про внесок колективу «KALUSH» у розвиток та трансформацію Rap-музики в Україні з використанням етно-фольклорних мотивів у творчій ретроспективі суспільства та мистецтвознавчої думки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Вивчення напрямків української масової музичної культури в її багатоаспектності розпочалося відносно недавно, що розглянуто в небагатьох статтях науковців – Н. Барна, Є. Бобровников, Є. Бортник, Л. Гайдамака, В. Герасимов, Л. Гнатюк, В. Гуцал, А. Данилюк, В. Кавун, А. Калениченко, І. Козаченко, А. Мельник, Ю. Пономаренко, В. Пучко, Ю. Рева, В. Скоромний, В. Степурко, О. Устименко-Косоріч, П. Фарина, М. Юрченко, де розкриваються впливи культур різних народів світу та тенденції їх розвитку в контексті персоналізації. Зокрема, проблематика розвитку хіп-хоп індустрії в музичному мистецтві розглядалася в працях М. Бабенюк, К. Бурдіян, А. Верещака, В. Вердиш, І. Гурової, Д. Квятковської, С. Колесник, В. Мусієвського, В. Овсяннікова, І. Роговської, О. Сіненко, О. Столярчук, О. Фостачук, О. Хан, Ю. Шемельової, Б. Шумиловича, О. Щеглова та іншими.

В галузі хіп-хоп індустрії як масової культури, Rap посів одне з почесних місць серед інших напрямків сучасної музики. У науковій літературі, автори (С. Бест, А. Гудова, С. Іванов, Д. Келлнер, І. Козубай, С. Колесник, Б. Котовський, І. Кузьменко, В. Луков, Дж. Огбар, Т. Пирова, Т. Рябуха, Д. Садикова, Є. Фролова, А. Хаджи, Р. Хестанов, О. Якубін) аналізують Rap як соціально-культурне явище суспільства. Українські науковці рідше за все звертаються до вивчення Rap-музики, незважаючи на її широку популярність серед молодого покоління. Вивчення стилістичних прийомів, які викорис-

товувались у процесі написання Рап-текстів порушувалися такими науковцями – А. Артемовою, Д. Балабановим, І. Бебко, Ю. Волошин, І. Григор'євою, А. Дрижак, С. Єрмоленко та А. Кузьменко. Проте, у процесі вивчення Рап-текстів важлива увага приділяється сленгу, який використовують Рап-виконавці у процесі написання власних текстів, вивчалися вітчизняними та зарубіжними науковцями – Я. Андроутс-полус, В. Виноградов, М. Гайнеманн, Г. Генне, Х. Ельзен, Х. Еман, Г. Іванова, О. Конопатенко, У. Лабов, В. Мокієнко, Ю. Нікітіна, Є. Нойланд, Л. Олійник, С. Пиркало, О. Поздняков, Е. Рачієне, О. Романов, М. Ткачівська, В. Хомяков, М. Чун, О. Шапочкіна, П. Шлобінські, К. Шмід, Ж. Шпрекельс тощо.

Враховуючи багатоаспектність досліджень молодіжного хіп-хоп напрямку в масовій культурі та його Рап-розгалуження у різноманітних наукових розвідках, вважаємо явище актуальними і доречним. Вивчення творчої діяльності Рап-гурту «KALUSH», який є новим відкриттям в музично-естрадній індустрії з 2019 року, свідчить про відсутність досліджень та наукових публікацій, що зумовили вибір теми даного дослідження.

Мета статті – проаналізувати розвиток молодіжного хіп-хоп напрямку в українській сучасній музиці в рамках творчої діяльності реп-колективу «KALUSH» в музикознавчій та виконавсько-естрадній ретроспективі в умовах поширення трансформаційних тенденцій та пропаганди якісної реп-культури. Розкрити значення використання автентики та національних фольклорних традицій в інтеграції з електронною музикою в хіп-хоп молодіжного напрямку у естрадній музиці України, сучасному шоу-бізнесі та масовій культурі.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Як відомо, напрям **Rap** (англ. жаргонне, гар – стрекотіти) – специфічний вокально-виконавський стиль поп- та рок-музики, один з елементів хіп-хопу, що виник у афро-американській вокальній музиці та зі скоромовки диск-жокеїв, являє сольну чи групову ритмізовану речитатцію (яка інтонується або не інтонується) чи промову текстів пісень (відокремлених строф), що інтегрує ритмічний текст з чітко окресленими римами та ритмічною музикою, створеною ударними та електронними інструментами, бітами; типовий для клубних виступів, часто доповнений танцювальним супроводом,

в якому поєднані функції автора і виконавця, єдині образи слухача і виконавця. Як музичний напрям виник у середині 80-х рр. у США, на Україні набув поширення у 90-х рр. ХХ ст. (Tsiuriak, 2019, p. 64; Lukov, 2009, pp. 55 – 56).

Культура «*xin-xon*» характеризується за зовнішніми виглядом музикантів та їх прихильників мішкуватим одягом, «золотими ланцюгами» на шиї, чорними окулярами, численними каблучками на пальцях рук, великим магнітофоном в руках з високочастотною гучною музикою, зміксованою стилізованими бітами. Носіями культури «хіп-хоп» є індивідуальності, які мають нестандартний зовнішній вигляд, слухають та створюють Рап, танцюють breakdance.

Варто відзначити, терміни «*xin-xon*» та «*Rap*» в музиці містить часто взаємопов'язані між собою, охоплюють два елементи: Рап – чітко римований ритмічний речитатив або читка під інтегрований електронний музичний супровід та хіп-хоп – ритм (біт), який задає ді-джеї, як правило, в партії басу або бітів та синтезатора, що є основою жанру... На сьогодні означає обличчя прогресивної поп-музики (Kolesnyk, 2022).

Оскільки більшість Рап-виконавців походять з неблагополучних родин і більшу частку свого життя провели на вулиці, тексти композицій привертають увагу суспільства до гострих соціальних проблем, зокрема проблем молоді на вулицях з неблагополучних районів (Lukov, 2009, pp. 55 – 56).

Рап-музика є досить різноманітною за композиційною побудовою, що може характеризуватися як простотою, цікавістю, так і мелодійністю. В їх основі лежить біт – ритмічність пісень. Найчастіше через кожен такт виконується певний акцент – т. зв. клеп (бавовна), снер (чіткий і короткий барабанный удар), перкусія (свистки, ланцюги тощо) або бас-барабан.

Рап є одним із найпопулярніших жанрів сучасної музики. Виконавці цього стилю є свого роду ідолами для певної верстви населення, що відзначено стилістикою в одязі, лексиці, зачісках і т. д. Окремі лексичні пласти (жаргонізми, арго, вульгаризми, діалектизми, просторіччя), злилися разом, утворюючи групу під назвою «*сленг*». Найбільш часто він вживається серед молоді як засіб самовираження, спосіб зашифрованої мови, створюючи мову більш емоційною і яскравою. Сленгові позначення на елементарні слова в Рап-текстах є дуже

популярними серед виконавців. А тому кожен репер дає своїм текстам родзинку у вигляді нового зашифрованого слова.

Цікавим також є прояви етно-Rap. Про те, що вітчизняний хіп-хоп активно розвивається, свідчить поява численних інтернет-ресурсів, платформ та фестивалів. Але в останні роки спостерігається тенденція занурення українського хіп-хопу в глибокий андеграунд.

Щороку з'являються нові цікаві та самобутні виконавці, яким є що виразити у своїх композиціях, і на що слід звернути увагу. Кожен може щось почерпнути для себе з текстів, адже вони розповідають про проблеми з наркотиками, алкоголем, про ті події та стани, які хвилюють сучасну молодь у соціокультурному суспільстві.

Сьогодні рамки Rap-жанру суттєво змінилися, він став настільки мелодійним і приємним на слух, що зайшовши на будь-яку мейнстрім-гову цифрово-звукову платформу (Sound Cloud, Google Play Music, Billboard, iTunes, Rolling Stone, Spotify, Apple Music, YouTubeMusic, Amazon Music, deezer, iTunes Store, Shazam, Sber Zvuk та ін.) або будь-який чарт, отримують аудиторію, яка раніше слухала виключно рок, джаз, поп, g'n'b, та може знайти щось схоже за звучанням у хіп-хопі (Kyrylchuk, 2019).

Саме хіп-хоп як музична домінанта сьогодення, у всьому світі диктує правила та задає тренди моди, шоу-бізнесу, поведінки у житті і з 2005 року є культурою, визнаною ЮНЕСКО, – як відзначає часопис Ennyday... Rap-індустрія довгий час була субкультурою для вузьких мас (Kyrylchuk, 2019).

Саме у зв'язку з необхідністю розбудови та розвитку українського музичного шоу-бізнесу, концертна естрада в стилі хіп-хоп перебуває в постійному русі, пошуку нових обличчя зі своєрідним стилем та оригінальністю. І саме гурт «KALUSH» відзначився цими характерними рисами – власною самобутністю та особливою співдружністю молодих музикантів, які здійснюють великий вплив на український хіп-хоп, створюючи головною музикою нашого часу.

«KALUSH» – сучасний український Rap-гурт в стилі хіп-хоп-, утворений в 2019 році в місті Київ вихідцем з м. Калущ Івано-Франківської області Олегом Псюк, який є лідером та фронтменом колективу (випускник Калуського політехнічного коледжу та Львівського лісотехнічного університету, власник студії

звукозапису і школи вокалу та гри на гітарі «Rolls Voice» в м. Київ). Учасниками гурту є: Ігор Діденчук – вихідець з міста Луцьк, сопілкар, мульти-інструменталіст (грає на понад 50-ти різних музичних інструментах), випускник КНУКіМ факультету музичного мистецтва, учасник українського електро-фолк-гурту «Go_A») та МС Килиммен – загадковий учасник з Кисва, який замаскований екстравагантним образом в костюм з українським килимовим орнаментом, що нагадує татуйований збірний образ калуського супергероя з пострадянським минулим, відображає український музичний дух; танцівник в стилях «breakdance», «хіп-хоп» і «гопак», займається ді-джеїнгом, читає Rap та співає. З 2020 року до тріо колективу долучився як додатковий учасник під псевдонімом – Джонні Дивний (справжнє ім'я Андрій Гандзюк) – бек-вокаліст, Rap-виконавець, однодумець та співтовариш Олега Псюк.

Важливий вплив на формування Rap-стилю виконавця та фронтмена колективу Олега Псюка ще до створення гурту «KALUSH» здійснив калуський репер Nashiem Woruyk, після чого ініціативний починаючий музикант створив реліз композиції «Торба», що в подальшому вплинуло та посприяло створенню нового колективу.

Історія гурту розпочалась із допису фронтмена Олега Псюк у соціальній мережі Facebook: він завжди мріяв зібрати хіп-хоп-гурт у зв'язку зі знанням про те, що найкращий продукт створюється лише в команді. На початку 2019 року лідер опублікував заклик на своїй сторінці, шукаючи учасників, яким «зайде» формат його діяльності. Фактом запалу творчої іскри на початковому етапі створення колективу, відома вже Rap-виконавиця Alyona Alyona підтримала перші кроки гурту «KALUSH», опублікувавши в 2019 році на своїй сторінці в соціальній мережі «Instagram» анонс релізу напередодні виходу відео-роботи музикантів на пісню «Не маринуй», тим самим анонсувала запуск власного музичного лейблу під назвою «ENKO». «Сучасна музика, зокрема й Rap, є досить різноманітною, відмінності у стилі часом зумовлені географією, ментальністю та етно-кодом окремих країн», – коментує команда лейблу «ENKO» (Leibl, 2021).

Музична мова та стилістика колективу ґрунтується на використанні синестезії автентичного фольклору та електронної музики, що

створює оригінальний мейнстрім та андеграунд з якісною подачею, нестандартними та іноді не зовсім зрозумілими текстами, розрахованими на широке коло слухачів. Внутрішнє життя колективу сповнене хіп-хопом, лідер Олег Псюк присвячує йому все своє життя та відповідно розмовляє як репер у повсякденності. На відміну від інших українських Rap-виконавців, колектив «KALUSH» відрізняє своєрідний lifestyle, що відображається у командній роботі, окресленню чітких цілей та завдань, організованим менеджментом.

В основі текстів описуються особисті історії з життя та власного досвіду Олега Псюка, створених на суцільних реаліях, що утворюють т. зв. «свідомий» хіп-хоп: бідність, наркоманія, алкоголізм, малооплачувана робота, суєта провінційного міста Калуш. Соціальні проблеми, зокрема анти-пропаганду нездорового способу життя розкривають композиції «Ти гониш» та «Тіпок» із своєрідною назвою-сленгом, представлені в калузькій манері, що притаманна молодим музикантам. Лідер гурту вивів для себе формулу успіху хіта за таким критерієм: фраза у приспіві, яку легко запам'ятати і чесна особиста історія. Як відзначив у публічних заявах сам О. Псюк: «Ця історія, в якій втілена щоденна боротьба з нашими залежностями. Ми кожного дня перебуваємо на рингу, і тільки від нас залежить результат цього бою. Ми на рингу, де тренер – це наш досвід, а глядачі – оточуюче середовище. І скільки б днів підряд ми не перемагали, потрібно не забувати про те, що тільки один невірний крок – і ти знову «будеш падати, тіпок», – як зазначається в тексті пісні... Місія колективу полягає у хорошому впливі на свідомість молодого покоління, здійснити популярність української Rap-музики популярним не тільки в Україні, а й в усьому світі» (Kalush, 2022).

Темп читки Rap-текстів одночасно заплутує та дивує, захоплюючи майстерністю та чіткістю; перед слухачем постає головне завдання – зрозуміти текст композиції. Однак, Rap-колектив умістив у текст і відео важливе соціальне повідомлення – своєрідний протест проти нездорового способу життя та шкідливих звичок. Вони відверто розкривають ці проблеми, які безневинно «за компанію» можуть призвести до неприємних наслідків.

Гурт виконує власні Rap-композиції в стилі найшвидшого флоу (психолого-технічного

зрозумілого емоційного потоку) з використанням калузького сленгу. Як відзначає фронтмен Олег Псюк: «тексти «KALUSH» – це карнавал сленгу, неврівноваженого мамбл-флоу та унікального голосу, яким можна створювати тексти хоч про кав'ярні і це буде звучати моторошно (Nedashkivskiy, 2019).

У листопаді 2019 року після виходу у світ другої відео-роботи «KALUSH» на реліз «Ти гониш», колектив підписав угоду про співпрацю з польським представництвом американського хіп-хоп лейблу *Def Jam*, який входить до одного з найавторитетніших Rap-лейблів світу Universal Music Group, який входить до «великої трійки»; заснований в середині 80-х рр. sound-продюсером Ріком Рубін і Расселом Сіммонс із гурту «Run DMC»). Вже з 2020 року колектив увійшов першим до новоствореного українського музичного лейблу «ENKO» Rap-виконавиці Alyona Alyona в колаборації з продюсером Іваном Клименко.

Музичні експерти вважають, що в Rap-колективу «KALUSH» є всі шанси утвердитися на музичному ринку. Редактор російського порталу «The Flow» Андрій Недашківський зауважує: «... за хлопцями цікаво спостерігати, тому що це колектив, створений із протиріч: такого гурту не повинно бути взагалі... Відомий у вузьких колах Псючий син, персонаж, який раніше створював депресивний продукт і не прагнув сподобатися широкому колу слухачів, тепер уживається з людиною, чию шкіру прикрашає візерунок килима замість тату. Треп намагаються інтегрувати з українською етнікою, а народні танці – з брейком» (Sirenko, 2019; Nedashkivskiy, 2019).

Український музичний критик та журналіст, засновник PR-агенції «Много воды» Олександр Варениця пояснює, що незважаючи на другий ренесанс хіп-хопу, поки це набір окремих імен, кожен з яких створює себе самостійно, а монолітної хіп-хоп сцени в Україні немає. Головний маркер – це мова, за допомогою якої читають Rap... сьогодні всередині Rap-сцени не припиняється дискусія про те, що ж таке український Rap. Це виключно Rap українською мовою чи до нього можна зарахувати Rap українських артистів російською? При цьому столицею українського хіп-хопу є Харків, тому що український Rap російською завжди сприймався як норма. В Україні немає свого великого

медіа-простору про Rap. Зокрема, офіційний інтернет-портал «RAP.UA» перезавантажився навесні 2019 року і тільки тепер набирає обертів... Можливо, немає по-справжньому масової аудиторії для такої музики... поки в тренді буде «українізація» культури та квоти на радіо, український Rap залишатиметься в такому ж становищі невизначеності... Маркетинг, лейбли, спонсори – усе буде перебувати в режимі очікування, на паузі...» (Rublevska, 2019).

Серед критиків Rap-спільноти є думка про те, що окрім яскравої обгортки в гурту «KALUSH» більше нічого немає; це штучний продюсерський проєкт, який «хайпує на провінційності»... Але якщо звернути увагу на внутрішнє життя гурту, то можна відзначити, що від інших українських реперів, які також провадять той же lifestyle, «KALUSH» відрізняє те, що в них є команда, чіткі цілі та менеджмент. Репери створюють Rap, продюсер їх скеровує, щоб вони писали змістовні композиції, а менеджери займаються розвитком саме «проєкту», провадять діяльність таким чином, щоб про їхню творчість дізнавалось якомога більше аудиторії (Nikolenko, 2020).

Гурт «KALUSH» налічує в своєму репертуарі понад 20 пісень на українській мові в стилі Rap-, хіп-хоп. Розпочинаючи свою творчу діяльність колектив опублікував на популярному відео-хостингу YouTube свою першу відео-роботу на композицію «Не маринуй», яка за численні дні набрала понад 800 тис. переглядів та в пошуковій системі стала однією з найбільш затребуваних для користувачів інтернету.

Як вважає сам фронтмен гурту Олег Псюк, щоб володіти навиками хіп-хоп читки, то необхідно бути начитаним, зокрема приділяти увагу прочитанню художньої літератури... Можливо, це не головне, але дійсно допомагає... Я впевнений, що цей навик допоможе підібрати відповідну риму, або ж навіть якийсь мінімальний асонанс... Однак потрібно знати якісь непрості словесні звороти... Іноді в складанні рими допомагають спеціально утворені речення, які можна час від часу використовувати... найкращі рими ідуть від розуму... У процесі

сприймання Rapу як стилю важливою складовою, в першу чергу, є музика. Якщо створити відмінний текст за змістом, але флоу (психологічний стан у контексті розуміння) буде не зовсім таким, яким повинен бути, то ніхто не буде аналізувати та здійснювати розбір тексту, він дійсно буде відмінним. Тому, в першу чергу, обмірковуючи про флоу, необхідно при цьому враховувати важливість тексту за своїм змістом... (Mykhailiuk, 2020).

Найбільшу популярність гурт отримав завдяки ліричній Rap-композиції «Зорі», яку вважають головною Rap-подією України 2020 року. Ця композиція зайняла визначальні позиції у популярних хіт-парадах та музичних чартах українського шоу-бізнесу, відео-робота на платформі YouTube охоплює понад 8 млн. переглядів користувачів. Калушанські реалії в пісні «Зорі», про які читав виконавець, були зрозумілі та доступні для шанувальників, отримали численні позитивні відгуки слухачької аудиторії. Душевна подача пісні стала близькою кожному, і демонструє, що «трушний», тобто правдивий Rap може бути ліричним, як інформує інтернет-видання «GALKA.IF.UA» (Kostyniuk, 2020).

Хіти українського гурту – Rap-балада «Зорі», «Я йду», «Додому», «Не маринуй», «Гори», «Таксі» тощо є унікальними в хіп-хоп індустрії, що підкреслюється оригінальними флоу (психологічним станом), ритмами та своєрідною читкою, дарують виняткову атмосферу та «розкачують» слухачів, вводячи в стан драйву, танцювальності, запалюючи серця та створюючи позитивні емоції.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Відображення реалій та еволюції реп-музики в естрадному мистецтві перебуває в постійному пошуку нових обличчя, які здатні до оновлення напряму реп-музики. Популяризація національних фольклорних рис, утвердження виконавського реп-колективу «KALUSH» на теренах сучасної української естрадної індустрії в умовах фундаменталізації, глобалізації та комерціалізації на музичному ринку сучасності є малодосліджуваним фактором та перебуває на етапі змін та трансформації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Kalush (Калуш): Биография группы. *Музыкальная интернет-редакция «Salve Music»*. 2022. URL: <https://salvemusic.com.ua/kalush-kalush-biografiya-gruppy/> (дата обращения: 05.02.2022).

2. KALUSH. *Интернет-портал «Wikiwand»*. 2021. URL: <https://www.wikiwand.com/uk/Kalush> (дата звернення: 05.02.2022).
3. KALUSH. *Official YouTube Channel*. 2019 – 2022. URL: <https://www.youtube.com/channel/UCWJULrY4qhbJ0pqnNOrYETg/videos> (дата звернення: 05.02.2022).
4. Кирильчук В. «До тебе? До мене? Підкинем монетку?» Українська «Ракета» готова підірвати реп-простір. *Незалежний новинний портал «20minut.ua»*. 2019. URL: <https://vn.20minut.ua/lyudi/do-tebe-do-mene-pidkinem-monetku-ukrayinska-raketa-gotova-pidirvati-re-10805556.html> (дата звернення: 02.02.2022).
5. Колесник С. Які стилі є в сучасній музиці? Хіп-хоп. *JOURNAL online «Музична освіта»*. 2022. URL: <https://uk.perish.info/1407-what-styles-are-there-in-modern-music.html> (дата звернення: 04.02.2022).
6. Костинюк О. Гурт KALUSH презентував душевний трек «Зорі» (ВІДЕО). *Електронна інформаційно-пізнавальна газета GALKA.IF.UA (Галка.if.ua)*. 2020. URL: <https://galka.if.ua/gurt-kalush-prezentuvav-dushevniy-trek-zori/> (дата звернення: 02.02.2022).
7. Лейбл ENKO представив музичний плейлист-дослідження світової музики. *Український портал про реп та лайфстайл «RAP.in.ua»*. 2021. URL: <https://rap.ua/enko-playlist/> (дата звернення: 04.02.2022).
8. Луков В. Хіп-хоп культура. *Наша молодь*. 2009. №1. С. 55 – 56.
9. Михайлюк З. «В житті було багато бруду»: про що розповідають треки гурту «KALUSH». *FRANKIVSK trend*. 2020. URL: <https://frankivsk-trend.in.ua/ru/fullarticle-2242-v-zhizni-bylo-mnogo-gryazi-o-chem-rasskazyvayut-treki-gruppu-kalush> (дата звернення: 05.02.2022).
10. Недашківський А. 8 фактів про Псючого Сина, фронтмена групи Kalush. *Український портал про реп та лайфстайл «RAP.in.ua»*. 2019. URL: <https://rap.ua/8-faktiv-pro-psyuchogo-sina-frontmena-grupi-kalush/> (дата звернення: 05.02.2022).
11. Ніколенко О. 8 українських реперів, які виводять жанр на новий рівень. *Red Bull Ukraine LLC*. 2020. URL: <https://www.redbull.com/ua-uk/ukrainian-hip-hop> (дата звернення: 05.02.2022).
12. Рублевська Р. «Ти гониш». Соліст реп-гурту Kalush навчався в технікумі та працював на бетонному заводі. Зараз він записує треки на великому американському лейблі. Як у нього це вийшло? *Интернет-видання «Бабель»*. 2019. URL: <https://babel.ua/texts/39783-ti-gonish-solist-rep-gurtu-kalush-navchavsya-v-tehnikumi-ta-pracuyuvav-na-betonnomu-zavodi-zaraz-vin-zapisuye-treki-na-velikomou-amerikanskou-leybli-yak-u-nogo-ce-viyshlo> (дата звернення: 05.02.2022).
13. Сіренко С. Від заводу до американського лейблу: історія Олега Псюка та гурту «Kalush». *Суспільно-політичний портал Івано-Франківська та Прикарпаття «МІСТО»*. 2019. URL: <https://mi100.info/2019/12/22/vid-zavodu-amerykansкого-lejblu-istoriya-olega-psyuka-ta-gurtu-kalush/> (дата звернення: 02.02.2022).
14. Цюряк І., Федорченко В. Сучасна масова музична культура в системі підготовки студентів мистецьких спеціалізацій. Методичні рекомендації до самостійної та індивідуальної роботи студентів. Ч. 2. доповнена. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2019. 64 с.

REFERENCES

1. Kalush (Kalush): Byohrafiya hruppy. (2022). [Kalush (Kalush): Biography of the group]. *Muzykalnaia internet-redaktsiia «Salve Music» – Musical Internet edition of «Salve Music»*. URL: <https://salvemusic.com.ua/kalush-kalush-biografiya-gruppy/> (date accessed: 05.02.2022) [in Russian].
2. KALUSH. (2021). [KALUSH]. *Интернет-портал «Wikiwand» – Internet-portal «Wikiwand»*. URL: <https://www.wikiwand.com/uk/Kalush> (date accessed: 05.02.2022) [in Ukrainian].
3. KALUSH. (2019-2022). [KALUSH]. *Official YouTube Channel*. URL: <https://www.youtube.com/channel/UCWJULrY4qhbJ0pqnNOrYETg/videos> (date accessed: 05.02.2022) [in English].
4. Kyrylchuk, V. (2019) «Do tebe? Do mene? Pidkynem monetku?» Ukrainka «Raketa» hotova pidirvaty rep-prostir [«To you? To me? Shall we toss a coin?». Ukrainian «Rocket» is ready to blow up the rap space]. *Nezaleznyi novynnyi portal «20minut.ua» – Independent news portal «20minut.ua»*. URL: <https://vn.20minut.ua/lyudi/do-tebe-do-mene-pidkinem-monetku-ukrayinska-raketa-gotova-pidirvati-re-10805556.html> (date accessed: 02.02.2022) [in Ukrainian].
5. Kolesnyk, S. (2022). Yaki styli ye v suchasni muzytsi? Hip-hop. [What styles are there in modern music? Hip-Hop]. *JOURNAL online «Muzychna osvita»*. URL: <https://uk.perish.info/1407-what-styles-are-there-in-modern-music.html> (date accessed: 04.02.2022) [in Ukrainian].
6. Kostyniuk, O. (2020). Hurt KALUSH prezentuvav dushevnyi trek «Zori» (VIDEO). [KALUSH band presented the soulful track «Zori» (VIDEO)]. *Elektronna informatsiino-piznavalna hazeta GALKA.IF.UA (Halka.if.ua) – Electronic information and cognitive newspaper GALKA.IF.UA (Galka.if.ua)*. URL: <https://galka.if.ua/gurt-kalush-prezentuvav-dushevniy-trek-zori/> (date accessed: 02.02.2022) [in Ukrainian].
7. Leibl ENKO predstavyyv muzychnyi pleilst-doslidzhennia svitovoi muzyky. (2021). [The ENKO label presented a music playlist-study of world music]. *Ukrainskyi portal pro rep ta laifstail «RAP.in.ua» – Ukrainian portal about rap and lifestyle «RAP.in.ua»*. URL: <https://rap.ua/enko-playlist/> (date accessed: 04.02.2022) [in Ukrainian].

8. Lukov, V. (2009). Khypp-khop kultura. [Hip-hop culture]. *Nasha molodezh – Our youth*. 1, 55 – 56 [in Ukrainian].
9. Mykhailiuk, Z. (2020). «V zhytti bulo bahato brudu»: pro shcho rozpovidaiut treky hurtu «KALUSH». [«There was a lot of dirt in life»: what the tracks of the band «KALUSH» tell about]. *FRANKIVSK trend*. URL: <https://frankivsk-trend.in.ua/ru/fullarticle-2242-v-zhizni-bylo-mnogo-gryazi-o-chem-rasskazyvayut-treki-gruppy-kalush> (date accessed: 05.02.2022) [in Ukrainian].
10. Nedashkivskiy, A. (2019). 8 faktiv pro Psiuchoho Syna, frontmena hrupy Kalush. [8 facts about Psyhyj Son, the frontman of group Kalush]. *Ukrainskyi portal pro rep ta laifstail «RAP.in.ua» – Ukrainian portal about rap and lifestyle «RAP.in.ua»*. URL: <https://rap.ua/8-faktiv-pro-psyuchogo-sina-frontmena-grupi-kalush/> (date accessed: 05.02.2022) [in Ukrainian].
11. Nikolenko, O. (2020). 8 ukrainskykh reperiv, yaki vyvodiat zhanr na novyi riven. [8 Ukrainian rappers who take the genre to a new level]. *Red Bull Ukraine LLC*. URL: <https://www.redbull.com/ua-uk/ukrainian-hip-hop> (date accessed: 05.02.2022) [in Ukrainian].
12. Rublevska, R. (2019) «Ty honysh». Solist rep-hurtu Kalush navchavsia v tekhnikumi ta pratsiuvav na betonnomu zavodi. Zaraz vin zapysuie treky na velykomu amerykanskomu leibli. Yak u noho tse vyishlo? [«Ty honysh». The soloist of the rap group Kalush studied at the technical school and worked at a concrete plant. He is currently recording tracks on a biggest American label. How did he do it?]. *Internet-vydannia «Babel» – Internet issue «Babel»*. URL: <https://babel.ua/texts/39783-ti-gonish-solist-rep-gurtu-kalush-navchavsya-v-tehnikumi-ta-pracyuvav-na-betonnomu-zavodi-zaraz-vin-zapisuye-treki-na-velikomu-amerikanskomu-leybli-yak-u-nogo-ce-viyshlo> (date accessed: 05.02.2022) [in Ukrainian].
13. Sirenko, S. (2019) Vid zavodu do amerykanskohe leiblu: istoriia Oleha Psiuka ta hurtu «Kalush». [From the factory to the American label: the story of Oleg Psyuk and the group of «Kalush»]. *Suspilno-politychnyi portal Ivano-Frankivska ta Prykarpattia «MISTO» – Socio-political portal of Ivano-Frankivsk and Prykarpattia «MISTO»*. URL: <https://mi100.info/2019/12/22/vid-zavodu-amerykanskohe-lejblu-istoriya-olega-psyuka-ta-gurtu-kalush/> (date accessed: 02.02.2022) [in Ukrainian].
14. Tsiuriak, I., & Fedorchenko, V. (2019). Suchasna masova muzychna kultura v systemi pidhotovky studentiv mystetskykh spetsializatsii. [Modern mass music culture in the system of training students of art specializations]. *Metodychni rekomendatsii do samostiinoi ta indyvidualnoi roboty studentiv – Methodical recommendations for independent and individual work of students* (Vol. 2). Zhytomyr: Publishing house of Zhsu named after Ivan Franko [in Ukrainian].